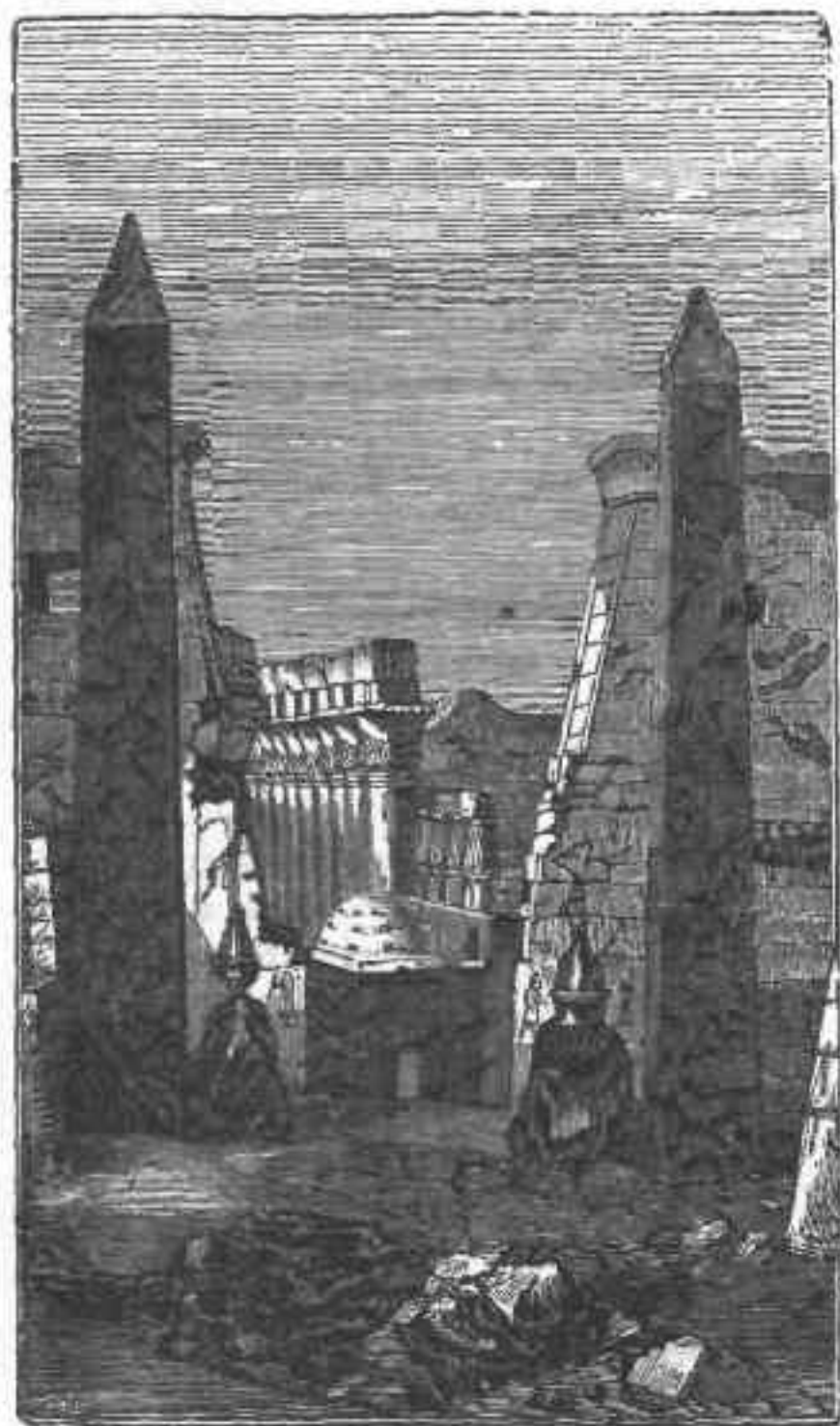

κόλως θέλω εὑρει τί ν' ἀντιτάξω εἰς τοὺς λέγοντας ὅτι ἐκ τῆς Εὐτέρπης ἐλήφθησαν τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα ὀνόματα τῶν μνημείων καὶ συγγραφέων· ὅτι δ' εἰς αὐτὰ προσετέθησαν τινὰ πλαστόγραφα ἄλλα, καὶ ὅτι τὸ ὄλον ἐκαρυκεύθη διὰ τῶν ἀποπολογιῶν ἐκείνων, αἵτινες ἀσεβοῦσι πρὸς γλῶσσαν καὶ ἱστορίαν, καὶ προτείνονται ὡς μετάφρασις ἀληθῆς τοῦ Ὁβελίσκου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄλλ' ὅσον ματαιόλογοι καὶ ἂν ᾦναι οἱ ἄνδρες τῆς δύσεως, ἴσως τινὲς τῶν ἀναγνωστῶν δὲν θὰ δυσαρεστηθῶσιν. ἂν, ἐγκταλείποντες τὴν ἐρμηνείαν τοῦ Βυζαντινοῦ Ὁβελίσκου εἰς τὴν τύχην τῆς, καὶ ἀποστρέφοντες τὸ βλέμμα καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς γυναικὸς τοῦ Γνεφάρχου, μετ' ἐκστάσεως διὰ τοῦ Τηλεγράφου τὴν μακροθυμίαν, ἰδῶμεν διὰ βραχέων μήτι καὶ αὐτοὶ λέγῃσι περὶ ἀναγνώσεως τῶν ἱερογλυφῶν;

Κατ' αὐτοὺς, οἱ Ὁβελίσκοι ᾗσαν στῆλαι μονόλθοι, τετράπλευροι, πυραμιδοειδεῖς, εἰς πυραμίδιον ἀπολήγουσαι, συνήθως ἐκ συγνίτου πυροποικίλου λίθου (γρανίτου) τετμημένοι, καὶ πάντοτε ἀνά δύο ἰστάμενοι πρὸ τοῦ πυλῶνος τῶν μεγάλων θρησκευτικῶν ἢ δημοσίων οἰκοδομῶν, ὅσας ἀνήγειρον οἱ βασιλεῖς. Οὕτως

εἰς τὴν παροῦσαν εἰκόνα δύο ὀβελίσκοι ἐκόσμου, μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ ἐλάσσων αὐτῶν μετεκομίσθη εἰς τὰ Παρίσια, ἐξῶθεν τὸν πυλῶνα τοῦ Λουξὸρ, καταπληκτικοῦ ἐρειπίου τῶν μεγάλων ἀνακτόρων ἐν ταῖς Αἰγυπτιακαῖς Θήβαις. Κατακαλύπτονται δὲ αἱ στῆλαι αὗται ἄνωθεν μέχρι κάτω, καὶ πολλάκις ἐπὶ

τῶν τεσσάρων πλευρῶν τῶν, δι' ἱερογλυφικῶν, ἅτινα ἐξηγοῦσι τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ οἰκοδομήματος, ἀπαριθμοῦσι τὰς γενομένας αὐτῷ ἐποικοδομὰς καὶ ἐπικοσμήσεις, ἀναφέρουσι τοὺς θεοὺς εἰς οὓς ἀφιέρωται καὶ τὸν ἀνεγείραντα βασιλέα, προσέτι δὲ τὰς τιμὰς ἃς οὗτος ἔλαβε παρὰ τῶν ἱερέων ἕνεκα τῆς ἀφιερώσεως.

Ἡ γραφὴ ἐν Αἰγύπτῳ ᾗτον τριῶν εἰδῶν, ἡ ἱερογλυφική, ἡ ἱερατική, συγχειμένη ἐκ σημείων ἐπιτετμημένων ἐκ τῶν ἱερογλυφικῶν, δι' ὧν ἔγραφον οἱ ἱερεῖς, καὶ ἡ δημοτική, συγχειμένη ἐκ σημείων ἐπιταμωτέρων καὶ ὀλιγαριθμῶν διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν. Ἐπὶ τῶν μνημείων κυρίως ἐπεγράφοντο τὰ ἱερογλυφικά. (*)

Ἡ ἱερογλυφικὴ γραφὴ ᾗτον, ὡς κατ' ἀρχὰς ἐνομίζετο, ἐν γένει, ὡς δὲ ἤδη φρονοῦσιν οἱ ἄνδρες τῆς δύσεως, κατὰ μέρος ἰδιογραφικὴ, ὑποδιαιρουμένη εἰς εἰκονικὴν καὶ συμβολικὴν. Θέλων δηλαδὴ ὁ ἀρχαῖος Αἰγύπτιος νὰ γράψῃ τὴν λέξιν λέων, εἰκόνιζεν ἕνα λέοντα, τὴν λέξιν ὄφις, εἰκόνιζεν ἕνα ὄφιν. Αὕτη εἶναι ἡ εἰκονικὴ γραφὴ, καὶ αὕτη ἀρκεῖ διὰ τὰ ὕλικά ἀντικείμενα καθ' ἑαυτὰ ἐκφραζόμενα. Τοιαύτη εἶναι μέχρι τοῦδε ἡ γραφὴ τινῶν ἡμιαγρίων λαῶν τῆς Πολυνησίας.

Ἀλλὰ δι' ἰδέας ἀπρημένας, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν ἰδεῶν τὰς σχέσεις, δὲν ἀρκεῖ αὕτη διὰ τοῦτο αὐτὰς παρίστων εἰκονίζοντες ἀντικείμενα ἔχοντά τινα σχέσιν πρὸς τὰς ἰδέας ἐκεῖνας. Οἷον θέλοντες νὰ παραστήσωσι δύναμιν, ἀπεικόνιζον τὸ ἰσχυρότερον τῶν ζώων, τὸν λέοντα· αἰωνιότητα, τὸν κύκλον, γραμμὴν ἀτελεύτητον, καὶ τὰ ὅμοια. Τοῦτο εἶναι τὸ συμβολικὸν μέρος τῆς ἰδιογραφικῆς γραφῆς, ἐν ᾧ τὰ σημεῖα ἐχρησίμευον καὶ ὡς χαρακτηριστικὰ, περιορίζοντα τὴν σημασίαν τῶν εἰκονικῶν. Οὕτως εἰκὼν ἀνθρώπου ἐσήμαινεν ἄνθρωπος· ἂν δ' ἐφόρει ἡ ἐκράτει τύμβολον βασιλείας, μετεβάλλετο εἰς βασιλεῦς.

Διὰ δὲ τὴν συνάφειαν τῶν ἰδεῶν παρατηρεῖται ὅτι ἐκάστη ἰδέα δύναται νὰ ἔχῃ 48 διάφορα κατηγορούμενα, τὰς σχέσεις αὐτῆς ἐμφαίνοντα. Τόσα λοιπὸν σημεῖα ἰδιαίτερα ἀπητοῦντο, ἅτινα, προστιθέμενα εἰς τὰ εἰκονικὰ ἢ ἰδιογραφικά, προσδιώριζον τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν, τὴν διάθεσιν, τὸν χρόνον, τὸ πρόσωπον αὐτῶν κτλ.

Ἄλλ' ὑπῆρχον λέξεις δι' ἃς ταῦτα πάντα δὲν ἤρχουν ἰκέμην· τοιαῦτα ᾗσαν τὰ κύρια ὀνόματα, μὴ ἐμφαίνοντα οὔτε γενικὰς προσηγορίας ἀντικειμένων, οὔτε ἰδέας, ἀλλὰ βρετὰ άτομα. Καὶ δι' αὐτῶν τὴν παράστασιν ὁμοῦς ὑπῆρχε τρόπος. Ὅλοι αἱ πρωτότυποι καὶ μὴ οὐνθετοὶ λέξεις τῆς Αἰγυπτιακῆς γλώσσης, ἦτις ἀπεδείχθη σήμερον μετὰ βεβαιότητος ὅτι εἶναι ἡ αὐτὴ τῇ κοπτικῇ, (**) ᾗσαν μονοσύλλαβοι. Ἐπομένως ἐκάστη συλ-

(*) Δὲν ἀναγινώσκω τὰ ἱερογλυφικά, διότι δὲν ἠξίωσα τὴν κοπιτικὴν· οὕτε εἶπα ποτὲ ὅτι τ' ἀναγινώσκω, ὡς διαχωρίζεται ὁ ἐξηγητὴς τῆς Μουρίας ἐν Ἀριθ. 381 τοῦ Τηλεγράφου. Ἐπαναλαμβάνω μόνον ὅσα εἶπον οἱ σοφοὶ Αἰγυπτιολόγοι περὶ αὐτῶν. Τὰ ἐλεγχόμενα δὲν εἶναι φάσεως ὥστε ν' ἀπαιτῶται πολλὴν τοῦ ἐλέγχοντος τὴν σοφίαν.

(**) Καθ' ὅσον ἡ μέθοδος τοῦ Σαρμπολλιῶνος ἐρημώζετο εἰς τὰς ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς, ἀναγινώσκοντο ἐν αὐταῖς λέξεις καὶ φράσεις ἔχουσαι σημασίαν ἐν τῇ κοπτικῇ. Εἶναι ἀνάγκη ἄλλης ἀποδείξεως περὶ τῆς ταυτότητος τῶν δύο γλωσσῶν;